

Rewilding en Erfgoed

Het perspectief van de mens

Jacob Knegt

*“Waarom moet daarvoor ons bestaande
paradijs worden vernietigd?”*

Stichting de Woudreus, 2005

Rewilding en erfgoed

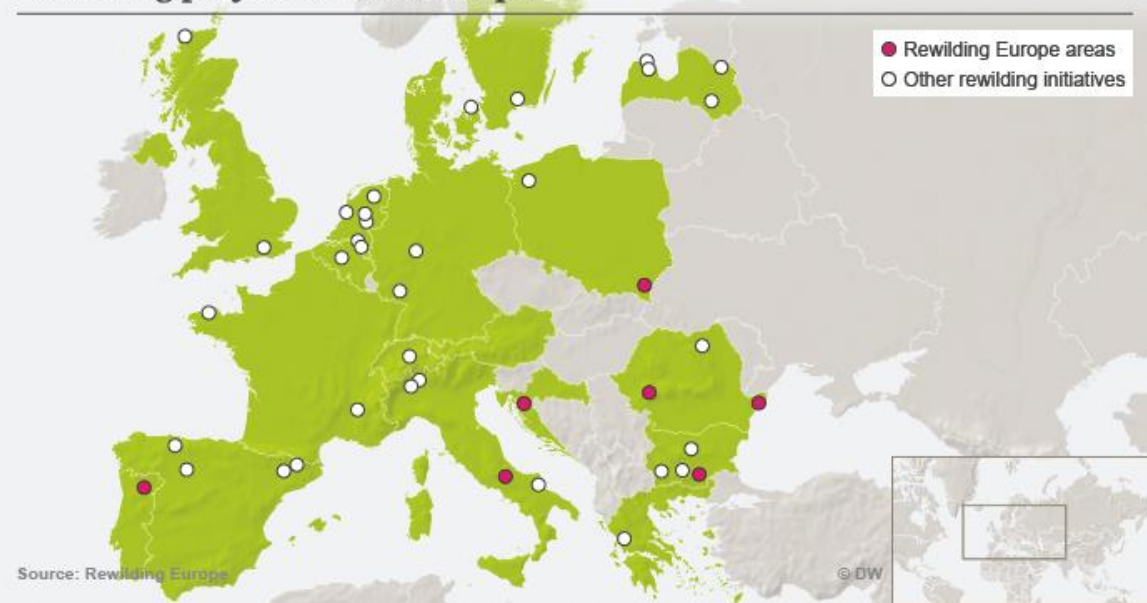

- Niet vanuit de ecologie, maar vanuit de mens bekeken
- Natuurlijk erfgoed

Aanleiding & Opzet

- Wildernis in Europa
- Rewilding projecten in Nederland
- Joint Programming Initiative (JPI)
  - CHeriScape
- Rewilding vanuit **erfgoedperspectief**
  - Hoe past rewilding in de context van dichtbevolkt Europa, en welke interactie zien we tussen rewilding en het cultuurlandschap?

Rewilding projects across Europe

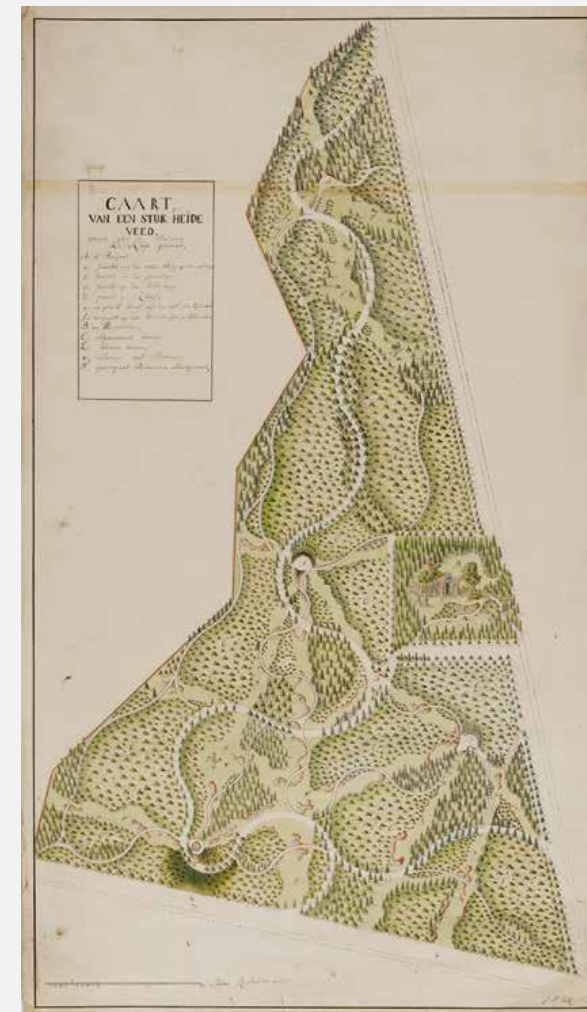
'Wildernis'

- Het idee van wildernis': menselijk construct
  - Rodney Harrison: 'The first heritage movements were set in motion out of urgency.'
    - Ecocentrisme
    - Bescherming
- } Rewilding
- Eind 19de eeuw: Sierra Club (VS) & National Trust (GB)

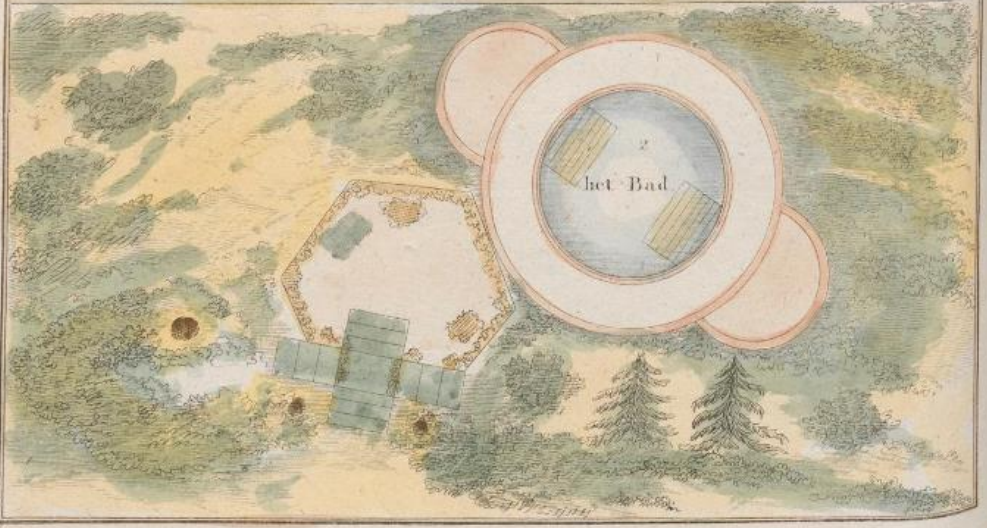

Het 'Sublieme' in Nederland

- Maakbaarheid
- 18de - 19de eeuw: Engelse Landschapstijl
- 'Wild-bossen' en slingerpaden
- Rotspartijen, watervallen en grotten
- Gijsbert van Laar: 'Over het algemeen is de natuurlijke gesteldheid van ons Land niet zeer geschikt voor Watervallen. Evenwel zijn hier en daar uitzonderingen, alwaar de natuur, door kunst geholpen, of wel de kunst alleen, ons zoodanige bevalligheden kan leveren'.

Natuurbeheer in Nederland

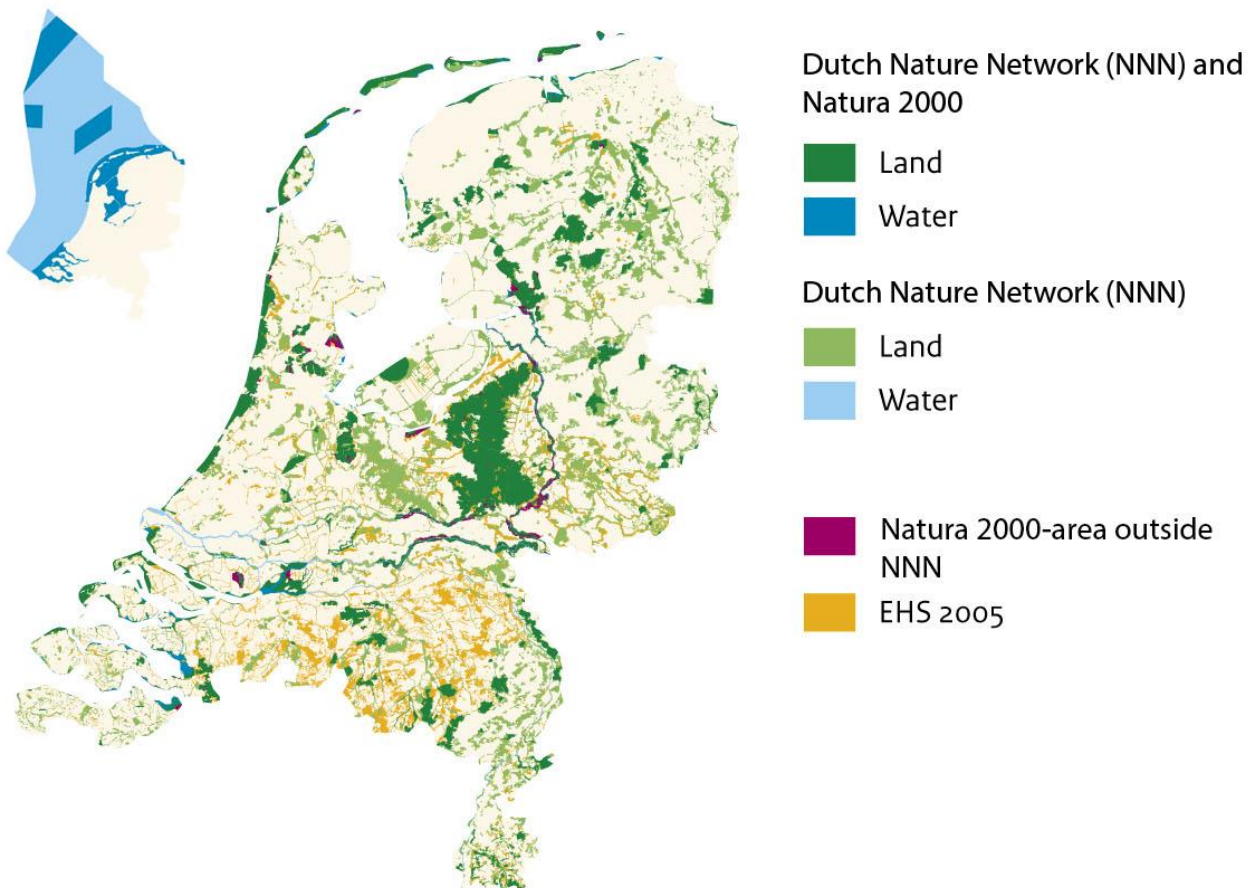
- Urgentie

- 1900	1900-1980	1980-nu
Anthropocentrische gedachte	Arcadische gedachte	Wildernisgedachte

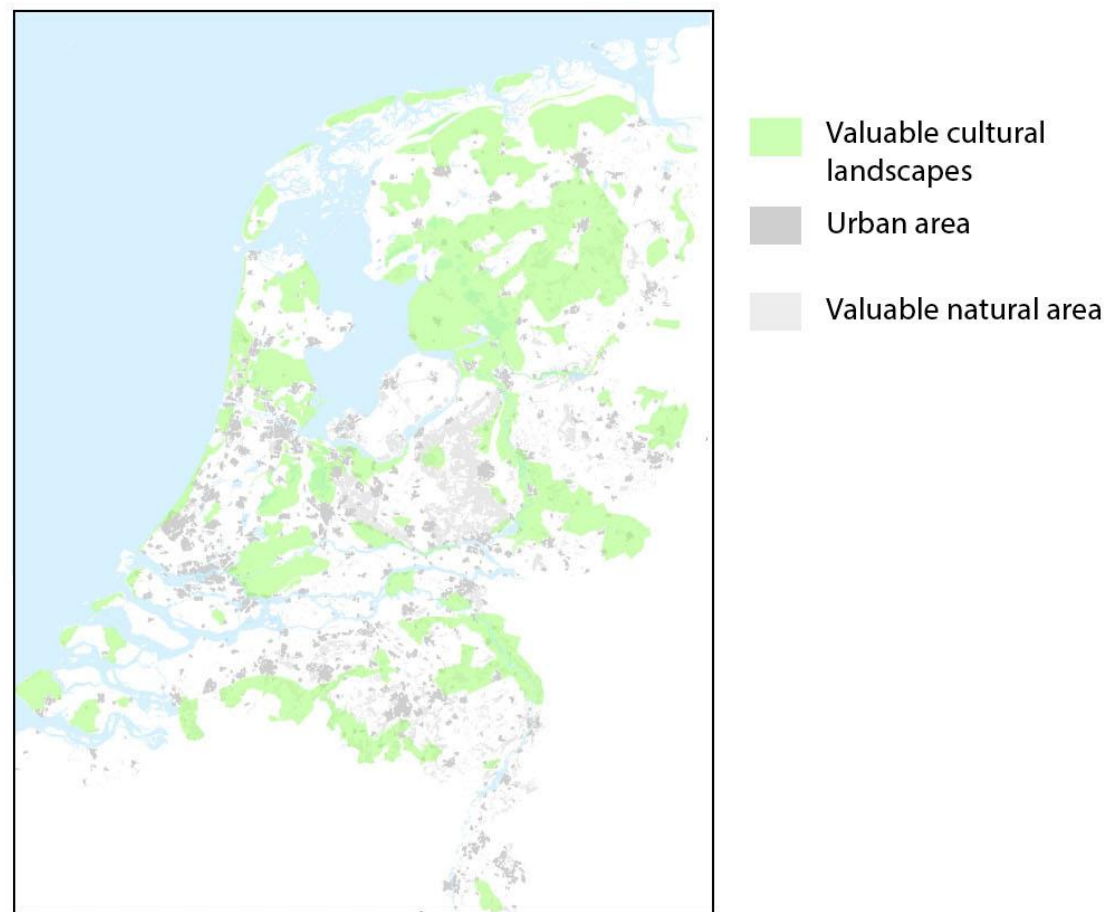
- Nederland: Unieke aanleiding tot rewilding

The Dutch Nature Network and Natura 2000, 2015

Large-scale Dutch Cultural Landscapes, 2016

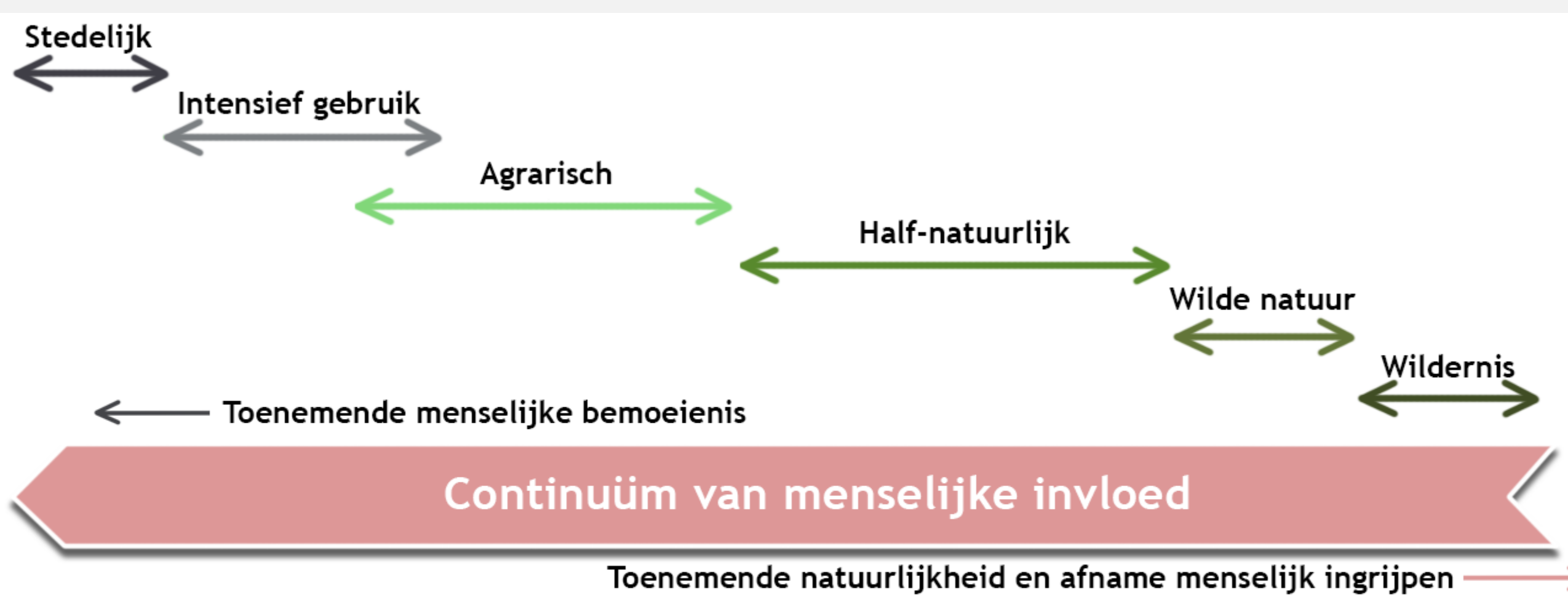

Rewilding in Nederland: Culturele wildernis

- Duurzaamheid
- Uniciteit
- Verandering en identiteit
- Authenticiteit

Mate van wildheid

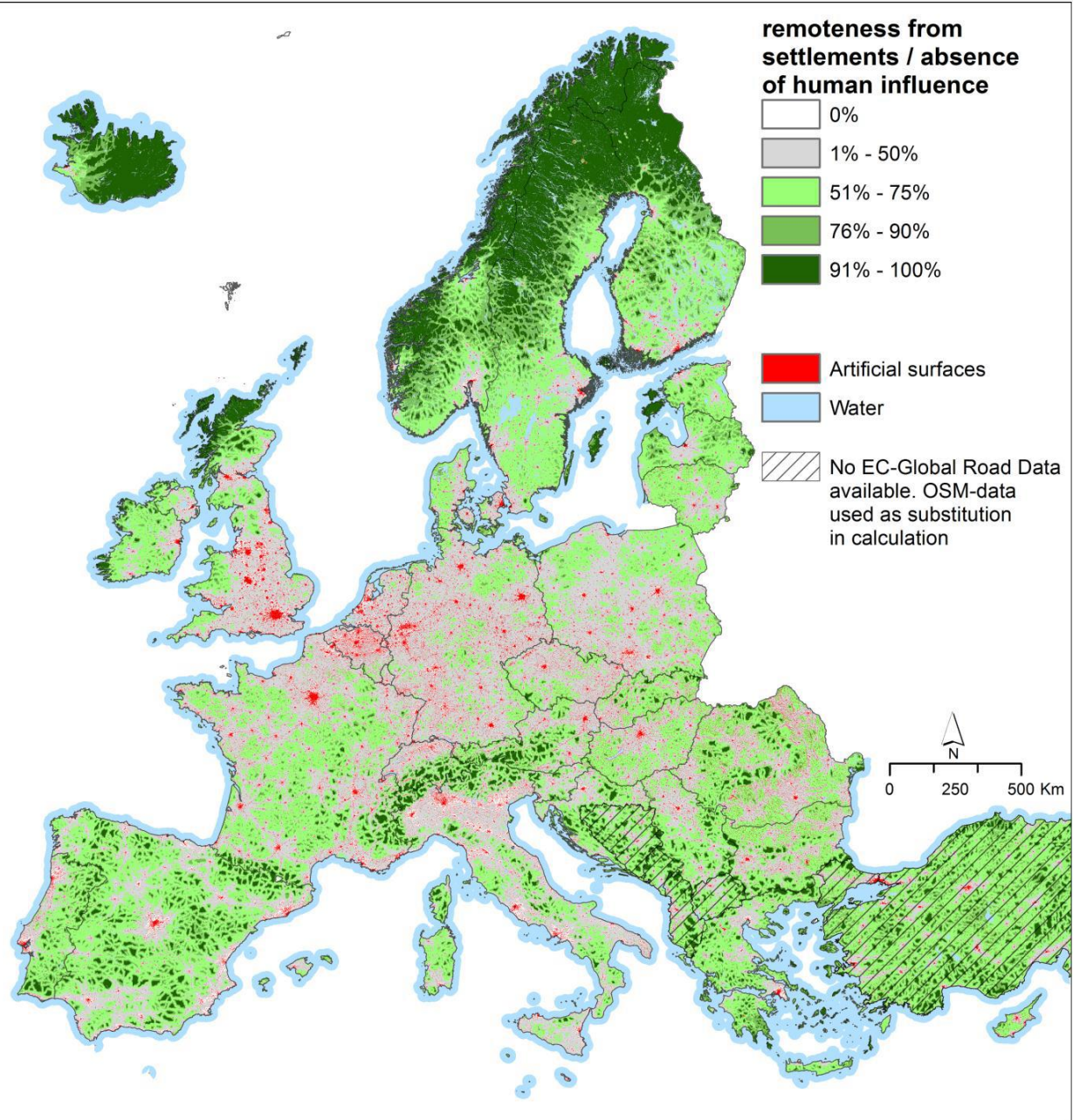
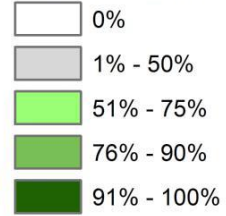
Niet wild

Laag

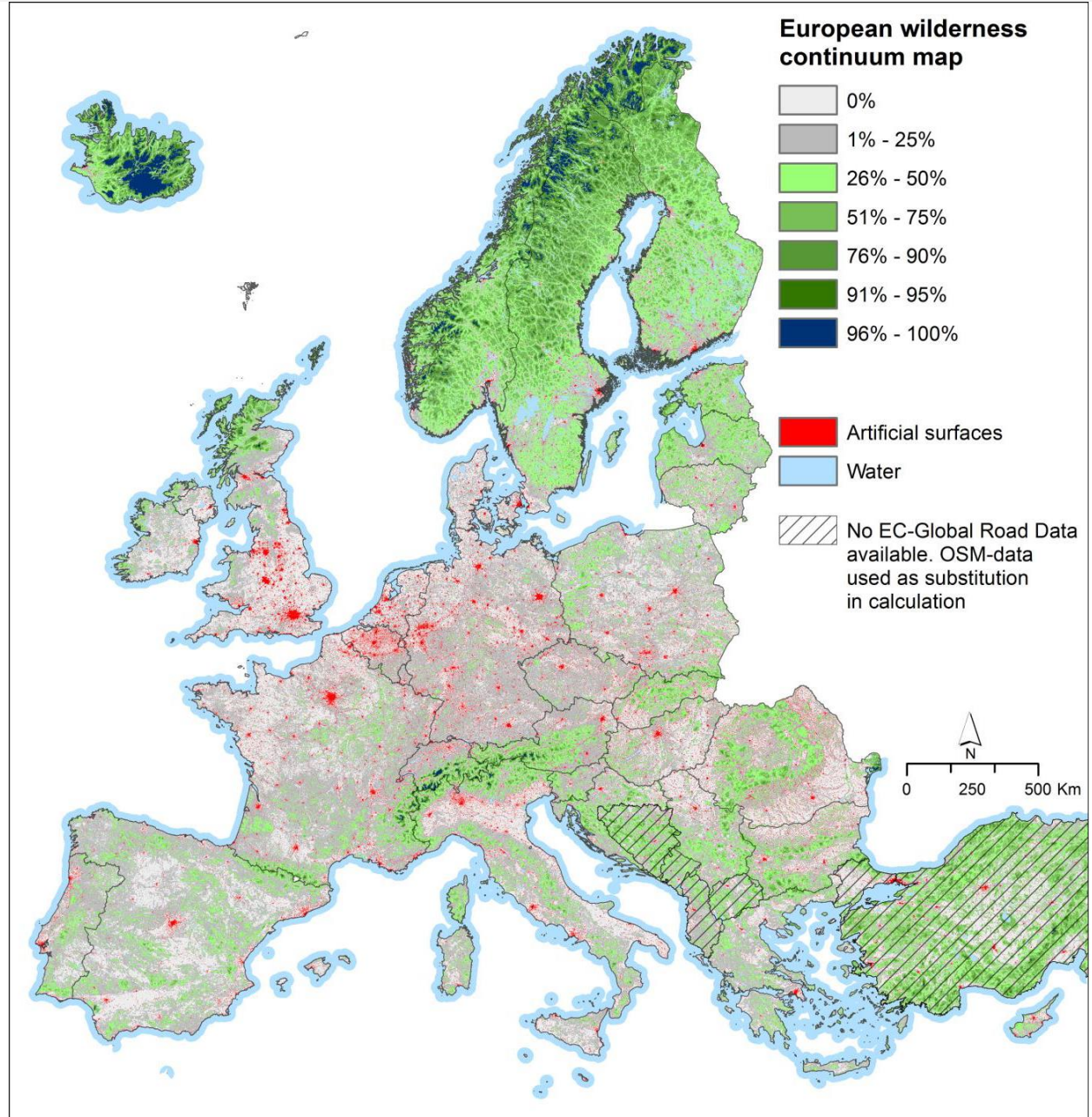
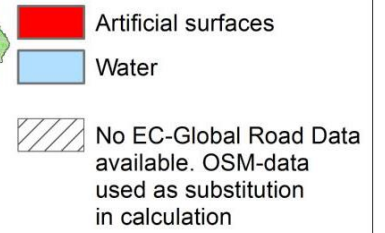
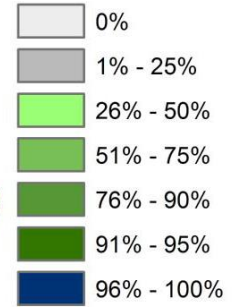
Matig

Hoog

remoteness from settlements / absence of human influence

European wilderness continuum map

Toekomst

- Rewilding in Europa
  - Dunbevolkt en dichtbevolkt
- Rewilding gaat verder dan fysieke processen in Nederland
- Verleden herhaalt zich

*“Waarom moet daarvoor ons bestaande
paradijs worden vernietigd?”*

Stichting de Woudreus, 2005

Bedankt voor jullie aandacht!

